

Acte de Graduació del curs 2016 - 2017

Sala Pau Casals de l'Auditori de Barcelona

Secretari d'Universitats i Patró de la Fundació de la UOC,
President del Patronat,
Vicerector,
President d'Alumni,
Tutora,
Professors, personal de gestió,
Familiars,
Graduades i graduats,

Dijous passat es complia el vint-i-cinquè aniversari de la mort de l'assagista valencià Joan Fuster. Aquest homenot de les nostres lletres va cultivar, entre molts altres gèneres, el difícil art de l'aforisme.

I voldria començar les meves paraules amb una d'aquestes píndoles concentrades: **“La violència genera violència. Però –no ho oblideu– també la tolerància genera violència, i el desesper genera violència, i –sobretot– la veritat genera violència”**.

Avui, **Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència envers les Dones**, m'ha semblat un pensament pertinent. Perquè, com ens assenyalava l'escriptor de Sueca, a més de la violència que es retroalimenta a ella mateixa, sovint la violència esdevé el darrer recurs per a qui vol negar el seu propi fracàs, per a qui voldria aturar el temps, per a qui es nega a acceptar que el món canvia.

D'aquí la necessitat que individualment i col·lectiva aixequem la veu per combatre aquesta violència i aquest pensament que la justifica. D'aquí el sentit de dies internacionals com el d'avui, i de manifestos unitaris com el promogut per les entitats públiques catalanes i subscrit per la nostra universitat.

D'aquí que, com a UOC i com a rector, hàgim fet de l'equitat, del combat contra la discriminació i de la promoció de les polítiques actives d'integració, un dels nostres trets definidors.

Queda molt camí per fer, però la justícia i la importància de l'objectiu a assolir, garanteixen el nostre compromís.

Avui és també un dia important en la biografia dels presents en aquest acte.

El grup Kundala ens ha ofert una sentida versió de la cançó *Hallelujah* de Leonard Cohen. En un dels versos d'aquest clàssic del cantautor canadenc es diu: «Your faith was strong but you needed proof», frase que, en bon català, podríem traduir com: «La vostra fe era forta, però necessitava proves».

Avui, tots vosaltres rebeu una prova de la vostra fe. No em mal interpreteu. Ni jo ni, pel que sembla, el mateix Cohen no pensem en una fe religiosa (tot i que davant de segons quines PAC algú hagi estat temptat d'acudir a instàncies superiors).

Més aviat penso en aquesta fe bastida, al llarg d'un bon grapat de semestres, sobre els valors de la dedicació, l'esforç, l'aprenentatge, les competències...

Aquesta fortalesa culmina en aquest acte de graduació. Avui ha arribat l'hora de celebrar-ho. La celebració és, en primer lloc, íntima: aquella alegria que sorgeix de la feina feta, de la feina BEN feta.

Aturar-se davant les fites assolides és un exercici bàsic, ja que ens permet gaudir del que hem fet, veure-ho amb perspectiva i donar-hi valor, i al mateix temps aplegar forces i albirar nous horitzons, nous reptes.

«En el nostre món, aprendre és una constant. No és una fase sinó una necessitat i una oportunitat que ens acompanya al llarg de la vida.»

En termes de ciclisme, coronar el Tourmalet és un èxit, però a la cursa hi ha més etapes que ens esperen.

Per això la formació ja no entén ni en edats, ni en horaris, ni en limitacions ni en espais. Si us hi fixeu, la formació recorda més que mai el que és la UOC: formació sense limitacions de cap mena, perquè no som una universitat a distància sinó una universitat sense distàncies.

«Avui la UOC és més global que mai. A les nostres aules hi ha estudiants de 134 països, col·laborem amb governs i empreses d'arreu. Avui estar oberts al món

significa ser al món, perquè totes les cultures, totes les llengües, totes les persones, totes les particularitats locals sumen.»

I permeteu-me un exemple: El Master in Conflictology que desenvolupem juntament amb UNITAR. Ha permès que persones de 70 països del món —cooperants, diplomàtics, militars— s'hagin graduat en les circumstàncies més adverses. Però encara més: s'ha creat una xarxa global d'experts en conflicologia que cada dia apliquen l'aprenentatge rebut sobre el terreny.

Totes les aportacions són benvingudes quan responen al mateix anhel d'educació, recerca i coneixement. Ser singulars vol dir, inexcusablement, ser globals.

Nosaltres entenem que aquest futur és el present. Sobre el futur hi ha poques certeses, però sobre el futur de l'ensenyament superior sí que podem aventurar algunes intuïcions.

En primer lloc, vosaltres: avui ja ALUMNI, i qui sap si, probablement, ja torneu o tornareu a ser estudiants ben aviat, sereu elements decisius de la configuració dels models i dels currículums educatius. Pensadors tan rellevants com el nostre professor Manuel Castells ho creuen:

«la universitat necessita evolucionar paral·lelament a les demandes i expectatives dels seus alumnes. No hi ha altre camí.»

La centralitat de qui aprèn, de qui es forma, de qui es recicla, serà absoluta. Fins al punt que sereu qui definirà com i de quina manera voleu estudiar.

I, en segon lloc, com a conseqüència d'aquesta reforçada centralitat, els programes universitaris hauran de canviar. Graus, postgraus i màsters no desapareixeran, però sí que hauran de conviure amb fórmules més flexibles, adaptables i modulables.

Els programes tancats clàssics hauran de cedir protagonisme, progressivament, a ofertes personalitzades, a respostes adequades a la demanda de servei que faran (que fareu) els estudiants del futur.

I us diré encara més: ser estudiant de la UOC ha estat tenir una contrasenya. La UOC us va donar una contrasenya per a accedir al nostre model d'aprenentatge, per a

entrar a la Universitat.

En un futur pròxim no caldrà entrar enlloc. La UOC estarà al vostre costat contínuament: al mòbil, a les tauletes; a totes hores, quan vosaltres necessiteu.

Però insisteixo i recupero el fil: avui és moment de celebrar; celebrar i celebrar-ho amb el nostre entorn més proper: familiars i amics; celebrar i celebrar-ho amb qui hem compartit el viatge: companys i professors.

Els també han estat elements necessaris del vostre èxit, testimonis de la vostra trajectòria i evolució; un paper que, si haguéssim de personalitzar, segurament podríem fer-ho en la figura de tutores i tutors.

Són, com bé sabeu, elements bàsics d'un model educatiu propi basat en l'acompanyament. Van ser els encarregats d'acollir-vos des del primer dia... i fins avui.

Us recordava al començament el vers de Leonard Cohen: «La vostra fe era forta, però necessitava proves». Per això, mentre el títol no arriba, hem volgut que tinguéssiu un record, alhora físic i al·legòric, del dia d'avui.

Acabeu de rebre una obra de l'artista plàstic Jaime Serra, creada expressament per a aquesta ocasió. S'hi recullen, 4.896 trajectòries acadèmiques d'èxit, o, cosa que és el mateix, hi sou representats els 4.896 graduats que enguany té la nostra universitat.

Només ens cal mirar el codi de colors per a adonar-nos de la diversitat d'interessos i procedències, amb una voluntat comuna de formar-se, de millorar, de mirar el futur de fit a fit per ser-ne participants actius.

«Perquè, al capdavall, tots nosaltres, a dalt o a baix de l'escenari, compartim un mateix objectiu: generar i connectar coneixement per a respondre i avançar-nos a les necessitats de la societat, del mercat de treball, de la recerca i, sobretot, de les necessitats de futur de cadascun dels qui avui sou aquí i de les promocions que us han de seguir.»

L'enhorabona a totes i a tots.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell